10/03/2021

Σαν σήμερα το 2012 «έφυγε» η Δόμνα Σαμίου

/ Παράδοση

Σαν σήμερα, 10 Μαρτίου, το 2012 η αξέχαστη Δόμνα Σαμίου αποχαιρέτησε τον μάταιο τούτο κόσμο, αφήνοντας πίσω της ένα τεράστιο έργο, ως μέρος μιας μεγάλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

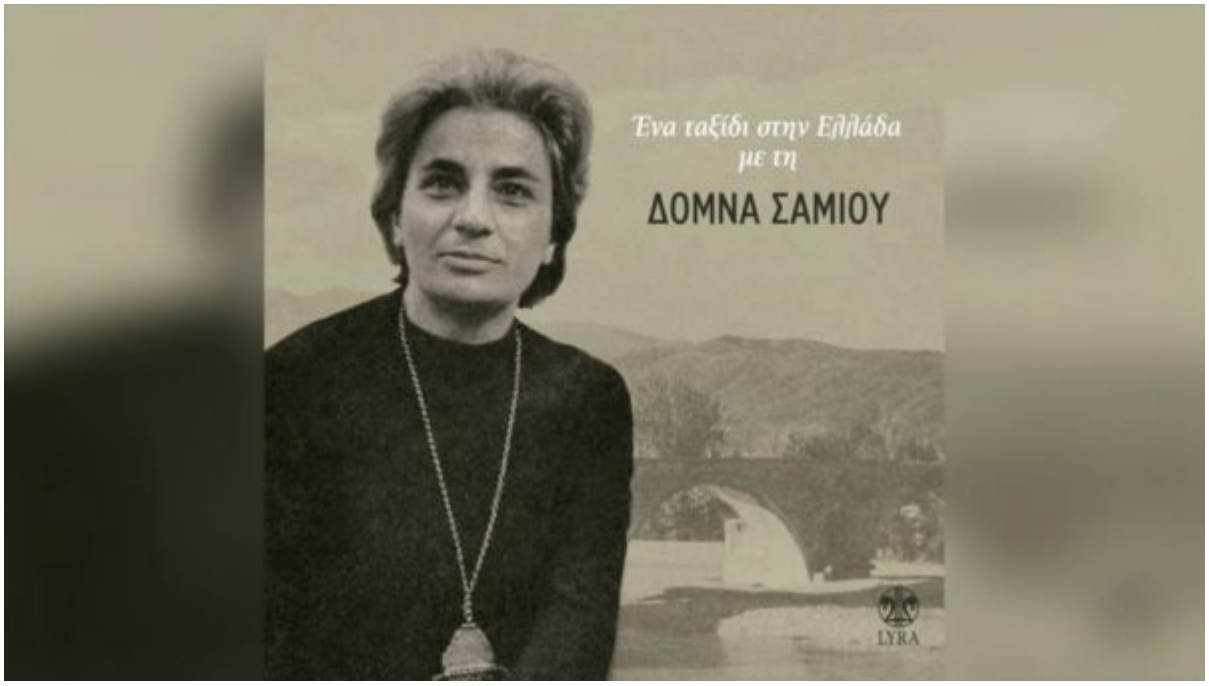

Εις μνήμην, λοιπόν, παραθέτουμε αφιέρωμα της Εστίας Νέας Σμύρνης, που γράφει γι' αυτήν:

Γεννήθηκε στην Καισαριανή της Αθήνας στις 12 Οκτωβρίου του 1928. Οι γονείς της ήταν πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Ζούσαν σε ένα χωριό έξω από τη Σμύρνη, το Μπαϊντίρι. Η μητέρα της ήρθε στην Ελλάδα το 1922 με την Μικρασιατική Καταστροφή, ενώ ο πατέρας της το 1924 με την ανταλλαγή των πληθυσμών. Από εκεί έχει τα πρώτα ακούσματα της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής, όπως η ίδια είπε σε συνέντευξή της. Έτσι μεγάλωσε και αγάπησε το δημοτικό τραγούδι.

Σε ηλικία 13 ετών είχε την πρώτη διδακτική επαφή με την μουσική. Πήγε στο Σύλλογο προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής, όπου και μαθήτευσε κοντά στον δημιουργό του, Σίμωνα Καρά. Εκεί πήρε τα πρώτα μαθήματα Βυζαντινής μουσικής και της αποκαλύφθηκαν τα μυστικά του παραδοσιακού τραγουδιού. Παράλληλα παρακολουθούσε νυχτερινό Γυμνάσιο.

Το 1954 άρχισε μία μακρά σχέση με το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας (Ε.Ι.Ρ.) που τερματίστηκε το 1971. Παράλληλα συνεργάστηκε με την Ελληνική Τηλεόραση (Ε.Ρ.Τ.) για μία σειρά μουσικών ντοκιμαντέρ με το τίτλο "Μουσικό Οδοιπορικό". Αυτή η προεργασία την βοήθησε να αποκτήσει ένα πλούσιο μουσικό υλικό, που αποδείχθηκε σημαντικό, με απώτερο στόχο την διαφύλαξη της ελληνικής μουσικής παράδοσης.

Το 1971, χρονιά ορόσημο για την μετέπειτα πορεία της, παρουσιάστηκε δίπλα στον Διονύση Σαββόπουλο συνερμηνεύοντας παραδοσιακά τραγούδια επί σκηνής

. **Την ίδια χρονιά διασκεύασε το τραγούδι Γαλανή Γαλαζιανή με τον μουσικό Γιώργο Κοντογιώργο, για το δίσκο Ωτοστόπ του Θανάση Γκαϊφύλλια, ενώ συχνές ήταν και οι παρουσίες της σε μπουάτ της εποχής. Ήδη όμως κυκλοφορούσαν δίσκοι της σε Ελλάδα, Γαλλία και Σουηδία, που σηματοδοτούσαν την απήχηση του έργου της στον κυρίως ελληνισμό και στην ελληνική ομογένεια.**

Αντιστρατευόμενη την εμπορική εκμετάλλευση και εκλαΐκευση της ελληνικής παράδοσης, άρχισε να παρουσιάζει επί σειρά ετών την όσο πιο αυθεντική εκτέλεσή της. Έτσι έκανε αμέτρητες συναυλίες στις οποίες τραγουδούσε η ίδια, αλλά και παρουσίαζε αυθεντικούς καλλιτέχνες και δημιουργούς του δημοτικού τραγουδιού. Η άκρως χαρακτηριστική φωνή της την καθιστά με πολλούς άλλους μία εκ των αυθεντικότερων μεγαλύτερων ελληνικών φωνών όλων των εποχών.

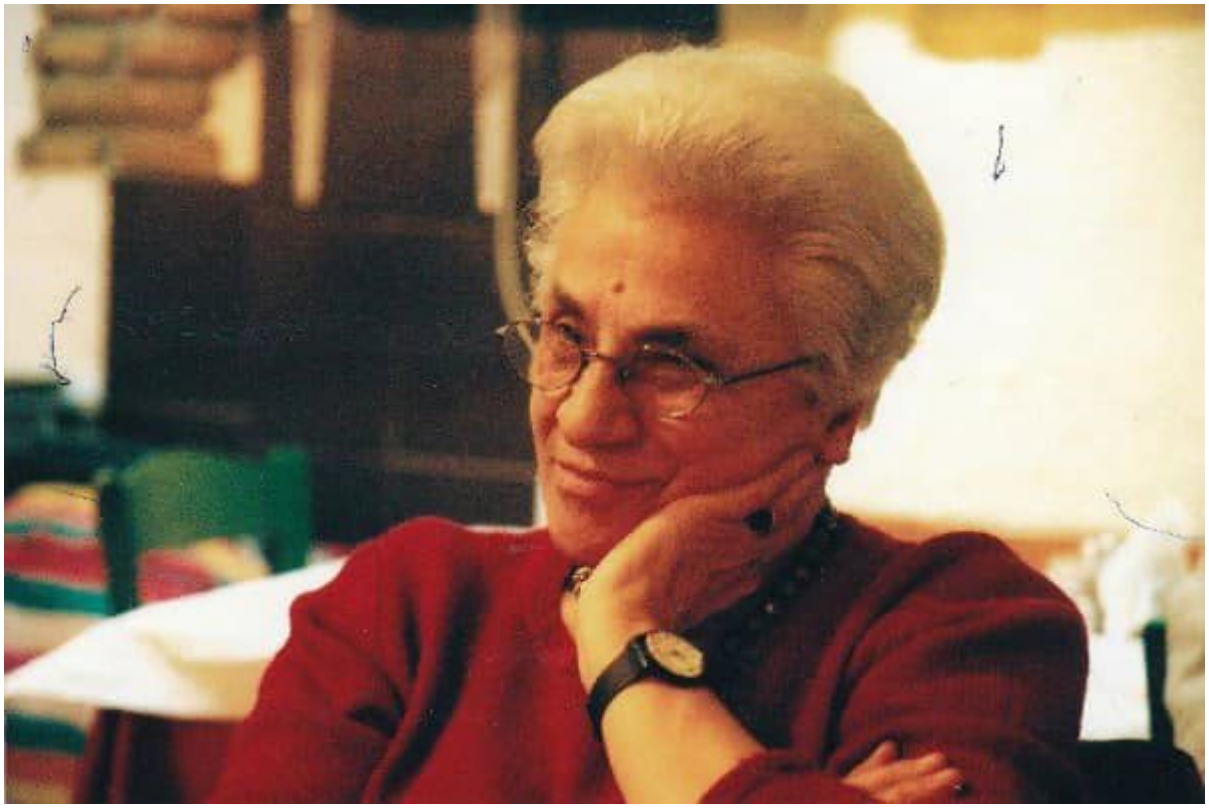

Το έργο της ξεπερνά τα ελληνικά σύνορα και την ελληνική γλώσσα. Παρουσιαζόταν σε πολλές χώρες της Ευρώπης, της αμερικανικής ηπείρου και σε πόλεις της Αυστραλίας, όπου και έδινε συναυλίες.

Το 1979, ο σκηνοθέτης του Εθνικού Θεάτρου, Αλέξης Σολωμός, της ανέθεσε τη μουσική επιμέλεια για τους Όρνιθες του Αριστοφάνη που παρουσιάστηκαν πρώτα στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου και στη συνέχεια στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού. Το 1993, ο Γιώργος Θεοδοσιάδης της ανέθεσε την επιμέλεια της “ζωντανής” μουσικής του Αγαπητικού της Βοσκοπούλας που ανέβασε το Εθνικό

Θέατρο. Στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού τραγούδησε για τέσσερις συνεχείς χρονιές (1995-1998).Μεγάλη αναγνώριση της δίδεται από το Μέγαρο Μουσικής, όπου παραδίδει συναυλίες με Ακριτικά Τραγούδια (Μάιος 1995) και ελληνικά παραδοσιακά κάλαντα (Χριστούγεννα 1996), καθώς και το αφιέρωμα που της έκανε ο ίδιος φορέας τον Οκτώβριο του 1998 για τα 70 της χρόνια. Το 1981 δημιούργησε τον Καλλιτεχνικό Σύλλογο Δημοτικής Μουσικής "Δόμνα Σαμίου", όπου και συνέχιζε μέχρι τέλους την ίδια ποιοτική και αξιόλογη δισκογραφική της παραγωγή. Παράλληλα, από το 1994 ως το 2001, παραδίδει μαθήματα δημοτικού τραγουδιού στο Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων. Της παραδίδεται, το 2006, το βραβείο Αρίων για τη συνολική προσφορά της στη διάσωση του δημοτικού τραγουδιού.
Η Δόμνα Σαμίου συνέχιζε ως το θάνατό της την έρευνα και την καταγραφή της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής.

Η εμπεριστατωμένη γνώση της πάνω στο αντικείμενο της δημοτικής παράδοσης του ελληνικού τραγουδιού, η πρωτοπορία της θεματολογίας της, η πολύχρονη πείρα της και η ακρίβεια στην απόδοση των λεκτικών ιδιομορφιών και του ύφους του τραγουδιού, της κάθε περιοχής, την καθιστούσαν μοναδική στον τομέα της.

«Δεν έχω παιδιά, αλλά νιώθω παιδιά μου όλου του κόσμου τα παιδιά. Ό,τι κάνω, γι' αυτά είναι. Να πάρουν τα τραγούδια των παππούδων μας και να τα αφήσουν στα εγγόνια τους»
ΔΟΜΝΑ ΣΑΜΙΟΥ